

Datum: 21.03.2012.

Sarajevo

Zaključci i preporuke Okruglog stola na temu: “Pravna regulativa i olakšice za poslodavce prilikom zapošljavanja osoba sa invaliditetom“

- Teško se dolazi do korisnika (osoba sa invaliditetom) za ovakvu vrstu projekata, jer su oni izgubili interes ili postoji veliki strah, isto vrijedi i za zapošljavanje. Također postoji i čitav niz preduslova koji moraju biti ispunjeni da bi osobe s invaliditetom mogli ravnopravno da participiraju u društvenim tokovima (nedostatak informacija, arhitektonske barijere, neprilagođenost javnog prijevoza, predrasude društva, nedostatak ponude i sredstava i dr.)
- Generalno kod osoba sa invaliditetom vlada mišljenje da ukoliko se zaposle gube prava stečena nastankom invaliditeta, što nije tačno. Dakle, raditi na informisanju osoba sa invaliditetom i o tome.
- Kod osoba sa invaliditetom postoji veliki nedostatak informacija o Zakonu za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom u Federaciji BiH (**Službene novine FBiH 9/10**) – kada je u pitanju zapošljavanje osoba sa invaliditetom (o njihovim pravima i obavezama, kod poslodavaca o stupanju i primjeni ovog zakona, korištenju povlastica, kod javnosti, medija i dr.)
- Posao se ne dobija nego nalazi i svi moraju biti uporni i aktivni!
- Informatička obuka dopunjena sa posebnim životnim vještinama, može povećati konkurentnost osoba sa invaliditetom na tržištu rada, jer su ta zanimanja jako tražena, a osobe sa invaliditetom poslodavci mogu da angažuju na ugovor o radu, ugovor o djelu, ugovor o povremenim i privremenim poslovima i sl.
- Većina Udruženja koja okupljaju osobe sa invaliditetom, nemaju adekvatne programe i projekte za osobe sa invaliditetom kako bi poboljšali njihov položaj na tržištu rada, stoga je potrebna veća koordinacija isvih zainteresiranih strana.
- Udruženja koja okupljaju osobe sa invaliditetom nemaju sporazume o saradnji sa Fondom za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom, stoga je preporuka da udruženja koja u svom članstvu imaju osobe sa invaliditetom ili se bave pitanjima rehabilitacije i zapošljavanja da potpišu sporazume o saradnji sa Fondom za profesionalnu reahbilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom u FBiH.
- Formiranje Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom je tek prvi korak, potrebno je još puno da raditi da se pomogne Fondu kako bi bio u potpunosti operativan.
- Postoji velika potreba da se uspostave centri za profesionalnu rehabilitaciju!
- Na Okruglom stolu poslodavci su dobili osnovne informacije od Fonda, koji se odnose na zakonsku regulativu (npr. Sva pravna lica sa područja FBiH u 2012. godini dužna su zaposliti najmanje jednu osobu sa invaliditetom na ukupno 19 zaposlenih, u slučaju da nemaju jednu zaposlenu osobu sa invaliditetom dužni su platiti u Fond 25% od prosječne neto plate u FBiH (cca. 200,00 KM). Zatim da pravna lica koja imaju manje od 19 ukupno

zaposlenih, dužni su uplatiti u Fond 0.5% sume bruto plata svih zaposlenih), te da poslodavci imaju pravo na **novčani stimulan za zapošljavanje, finansiranje projekata od strane Fonda, porezne i carinske olakšice.**

- Generalno poslodavci nisu dovoljno informisani o praktičnoj primjeni Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba sa invaliditetom u FBiH, stoga postoji velika potreba da se napravi **Praktičan vodič o primjeni Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba sa invaliditetom u FBiH** sa jasnim uputama „Kakve pogodnosti/olakšice mogu dobiti poslodavci od Fonda ukoliko zaposle osobu sa invaliditetom – sa vrlo konkretnim primjerima, izraženim u brojkama“!
- Potrebno je provesti informativnu kampanju za primjenu Zakona za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom u Federaciji BiH (**Službene novine FBiH 9/10**).
- Potrebno je nastaviti sa monitoringom rada Fonda koji je osnovan u martu 2011. i priliva sredstava u Fond, te njegove pravilne raspodjele.
- Nastaviti sa promocijom pozitivnih primjera i kampanjom “Izbor poslodavca godine za osobe sa invaliditetom u BiH” uključujući više sudionika.
- Zavodima za zapošljavanje, koji su nadležni za posredovanje u zapošljavanju osoba sa invaliditetom je jako teško raditi posredovanje između tražioca posla i poslodavaca, jer ne postoji zakon ili obaveza za poslodavce da objave odnosno registruju upražnjeno radno mjesto u svojoj firmi. Po zakonu postoji obaveza da samo dostave prijavu o prestanku radnog odnosa, ali to ne znači, da im treba novi uposlenik, jer se mogu pozvati na reorganizaciju unutar firme. Potrebno je promijeniti taj član zakona da su poslodavci duži da dostave spisak upražnjenih radnih mjesta sa potrebnim kvalifikacijama i tada bi biro i za zapošljavanje mogli da rade posredovanje u zapošljavanju.
- Pohvaljen je Priručnik „Kako komunicirati sa osobama sa invaliditetom koji je napravljen u sklopu ovog projekta, te je preporučeno da se on unaprijedi sa više slika, ali i da se iskoristi u edukativne svrhe građanstva (u školama, na fakultetima), da se organiziraju edukativne emisije o ovoj tematici.
- Predloženo je da se napravi Katalog biografija za 30 polaznika kursa u toku projekta u sklopu kojeg bi bile praktične informacije za potencijalne poslodavce o korištenju povlastica prilikom zapošljavanja osoba sa invaliditetom, koje bi mogli da traže od Fonda.
- Napraviti obrazovnu emisiju/serijal u kojoj će se senzibilirati javnost šta je prihvatljivo, a šta ne, odnosno kakav rječnik koristiti, kako se ponašati sa osobama sa invaliditetom i kako komunicirati, kako bi se uticalo na građanstvo i mijenjala svijest o nediskriminaciji.
- Da bi se problemi sa kojima se osobe sa invaliditetom susreću riješili neophodna je saradnja vladinog, nevladinog i poslovnog sektora, ali i medija.

Dostavlja se:

Arhiva projekta
Učesnici Okruglog stola
Mediji

Projekat „Inkluzijom protiv diskriminacije osoba sa invaliditetom“ podržava Ambasada Kraljevine Nizozemske u BiH, a implementira “Udruženje građana “Nešto Više”.